

Vsemogočni nam ohrani vzor slovenskega književnika zdravega ter zadovoljnega pri peresu in v dušnem pastirstvu!

Kratek življenjepis.

Fr. Ksaver Meško se je rodil 28. okt. 1874 pri Sv. Tomažu nad Ormožem. Gimnazijo je študiral v Ptuju in Celju, bogoslovje v Mariboru in v Celoveu. Za mašnika je bil posvečen leta 1898. Služil je najprej kot kaplan v Škocijanu, nato v Podjuni in na Višarjah. Leta 1900 je prišel kot župni upravitelj v Gnesau pri Feldkirchenu, leta 1901 v Gredinjski kloster in v Št. Danijel nad Prevaljami, kjer je ob koncu tega leta postal župnik. Leta 1906 je dobil župnijo pri Mariji na Zilji, odkoder so ga 5. januarja 1919 pregnali po prevratu Nemci in nemškutarji. Za časa plebis-

cita na Koroškem je služil v Tinjah, v juliju 1921 je prišel kot kaplan v Dravograd, a 1. avgusta 1921 kot župni upravitelj na Sele pri Slovenjgradcu, kjer je sedaj župnik in upravitelj starotrške dekanije.

DRUŠTVENE VESTI

Naloge sodobne mladine

Franjo Tanjšek, Št. Andraž pri Vel.

Kolo življenja teče neprestano. Bolj ko človeštvo napreduje, bolj ko nam moderna znanost in tehnika odkrivata nebroj načinov, kako bi si olajšali svoje življenje, tem večji nered vlada v svetu, tem težje živimo. Le pogledjmo okrog! Na eni strani izobilje — pokončujejo na stotine milijonov različnega blaga, samo da bi obdržali ceno na poželjni višini, samo da bi si drugi to blago težje kupili. Na drugi strani pa vlada največje pomanjkanje — tisoči in milijoni životarijo v največji bedi in pomanjkanju. In tako mora današnji človeški rod poleg vsega izobilja stradati in hirati.

To je sad materialističnih in brezverskih načel, ki vladajo v svetu in ki prihajajo od drugod tudi že k nam. Skraj-

ni čas je, da se temu pojavu postavimo z vso silo v bran, da ohranimo našemu rodu ono globoko vernost in zvestobo do krščanskih načel in vnemo za ohranitev slovenske samobitnosti, ki ga je dičila v preteklih dneh. In baš tukaj čaka sodobno mladino obilo dela. Ona je pozvana, da z vzajemnim in skupnim delom postavi temelj srečnejši bodočnosti vsaj našemu narodu, ona je poklicana, da z vstrajnim in smotrenim delom zajezi ta uničujoči val, ki grozi, da omaje temelje družabnega reda. Naša mladina mora nastopiti s svojim, krščanskim načelom prilagojenim družabnim pokretom in nazorom, ki je edino sposoben, da ustvari nov življenski red po načelih vrhovnega poglavarja katoliške cerkve. Tu ne pomaga nobeno oklevanje; zavijajmo si rokave ter trdno in krepko zgrabimo za delo, ki nas ne sme ustrašiti, četudi je naporno.

Pokret sodobne mladine pa mora biti dovolj premišljen in odločen, da bode lahko z uspehom tekmoval z drugimi pokreti in strujami. Zato se ozira naša mladina predvsem na sedanje razmere. Naša mladina se dobro zaveda, da je z

novimi časi nastopil tudi nov način delovanja. Nič se ne ozira na omalovaževanje nekaternikov, ki še vedno hvalijo lepe stare čase in oblike. Naše mladinsko gibanje bodi izraz našega hrepenenja: ustvariti nekaj boljšega kot je današnje brezciljno življenje; iztrebiti pa tudi iz svoje srede vso puhlost praznih manir. Vsi tisti, ki gledajo naše mlade nekako postrani, naj vedo, da mladost ni okostenelost, da se hoče naša mladina razgibati, da hoče dati izraza svojim mislim in čustvom, izvirajočim iz krščanskega in narodnega prepričanja.

Od dela mladine je odvisno, kakšna bo bodočnost naša. Če se bo lahko nemoteno udjestvovala v zasebnem in javnem življenju, če se bo vstrajno izobraževala in izpopolnjevala duha in srce, smemo upati, da tudi za nas napoči boljša doba, da bo končno tudi naš narod našel pot do prave sreče in zadovoljnosti. Mladina, zavedaj se svoje velike naloge!

*

KRIŽ NA DONAČKI GORI.

Lansko leto je vzniknila ta misel v duši vnetega prosvetnega delavca iz vrst kmečke mladine Poldeta Vostner, duhovščina rogaska dekanije pa je to misel prevzela. Prvi, ki je položil temelj temu spomeniku, je bil sedaj že umrl prevzlitkar Moteh Franc iz Rajnkovec, ki je v svoji zapuščini zapustil 1000 Din za križ na Donački gori.

Vrvi iz ženskih las.

V Kioto na Japonskem je svetilče, ki hrani za naše pojme nekoliko čuden ter redek budistični ostanek ali relikvijo. Gre namreč za 53 debelih vrvi, ki so bile spletene nekako pred 200 leti iz las 30 tisoč žensk. Te vrvi so rabili, ko so vlačili v višino tramovje za Buddhov tempelj. Vrvi so ohranili kot nekako nagrado za požrtvovalnost vernega japonskega ženstva.

Izredna navaša glede uporabe kočij na Španskem.

Dolgo časa je obstajala med Španci navaša, da se ni nikdo poprej poslužil nove kočije, dokler se ni pojavil v njej duhovnik z Najsvetejšim.

Januš Golec:

Lov na zaklade.

Ljudska povest po zapiskih rajnega prijatelja.

Dalje.

Jim ni bilo za toli zaželjeno zlato in prišli so le tako daleč, kakor daleč segajo njihova lovišča, v katera so se odpravljali koj po našem prihodu vsi odrasli moški. Pred deževno dobo so se hoteli založiti s svežim mesom ter ga nasušiti za mesece dežja, ko tudi prerijski Indijanec obilno spi ter je in čuva svoje zdravje pred skrajno nezdravo mokroto.

Dopovedovali so nam s kazanjem, da bodo lovili zverjad s pomočjo ognja in so že vse tozadevne priprave v polnem teku. Vodja ekspedicije g. Davis Graham je že videl indijanski lov z ognjem in nam je zatrjeval, da je prav zanimiv. Indijanci niso imeli prav nič proti ogledu njihovega načina jesenskega največjega lova, s katerim se založijo za več mesecev z obilnimi zalogami na solncu posušenega mesa.

Sklenili smo, spremljati Indijance na njihovem lovu. Naslednjega dne smo marširali k Velikemu jezeru. Tu je že čakalo kakih 200 Indijancev s precejšnjim številom psov. Na licu mesta so nam razložili svoj veliki lovski načrt, ka-

16

terega so nameravali izvesti z ognjem. 50 tekačev je bilo določenih, da podtaknejo ogenj na večih mestih v polkrogu, ki se je razprostiral v obsegu 60 km. Na levi in desni strani polkroga tečeta reki kot obramba proti razširjenju požara na vse strani. Indijanci so se pripravljali na ta lov že pred meseci. V ta namen so požgali ob Velikem jezeru vso travo. Zrasla je že nova in sveža. Na pasu, ki ga je tvorila sveže zelena trava, so se razvrstili lokostrelci, nekoliko bolj zadaj so zavzeli prsto: metalci kopij.

Najprej smo zapazili v daljavi posamezne male oblačke dima. Čez nekaj ur so švigali plameni in ogenj je bilo opaziti na celi polkrožni črti. Še ena ura in celo obzorje je bila ena sama črna, kadeča se in z bliski plamenov osvitljena stena. Ogromne množine dima in pare so se dvigale proti nebu, kjer so se strnjevale v debele, rumene oblake, ki so naposled povsem zakrili solnce. Tu pa tam je že pribežala iz šume plaha srna ali ponosen jelen. Po zraku je švisnilo nekaj streljic, smrt je pričela svojo košnjo.

Na bregu jezera sem poiskal visoko drevo in se udobno namestil na njem. Z daljnogledom sem zasledoval prav dobro potek požara. Le kakih 20 do 30 km nas je ločilo od njega. Približeval se je z neugnano naglico. Že sem čul pretresljive glasove begajočih živali, vmes so se

G. Sunčič Lojze, kaplan pri Sv. Križu, je žrtvoval vse svoje zbirce in tudi največ storil v organizatoričnem oziru, da se je ta misel uresničila. Posebno so se pokazali fantje, ki so s kulukom in malo plačanim delom žrtvovali dneve in noči. O porcijunkull so začeli z delom ter razkopavali 100 let stare ruševine nekdanje kapelice, ki je tukaj stala, a jo je strela porušila. Dne 12. avgusta se je blagoslovil temeljni kamen spomeniku. Ob tej priliki so fantje rogaške dekanije napravili štafeto od Sv. Križa tjagor na vrh Donačke gore. Tako je vzrastel križ v višino 8 m in pol, ki mu je arhitekt Glanc iz Slatine dal obliko, stavbenik Gologranc iz Celja pa ga je zgradil. V teku enega leta je misel vzkliła in se tudi večidel uresničila, gotovo je to ena najlepših svetoletnih oddolžitvev. V nedeljo 21. oktobra, na dan blagoslovitve, nam je nebo naklonilo najlepši jesenski dan. Ob 11. uri je bila gora že čisto polna ljudi, ob pol 12. uri se je pričela redka gorska slovesnost. G. Sunčič se je v lepih besedah zahvalil vsem, ki so pripo-

mgli do tega krasnega spomenika ter orisali tisočletja staro zgodovino Donačke gore. G. Cilenšek, župnik iz Poljčan, je blagoslovil spomenik, nakar je daroval g. Sunčič sv. mašo. Med mašo je igrala godba kostrivniške Marijine kongregacije vse one pesmi, ki so se proizvajale na mariborskem evharističnem kongresu. Ljudstvo je na glas pelo in molilo. Po končani sv. maši so govorili gg. Sunčič in Cilenšek, mladenič Polde Vostner, ki je pozdravljaj sv. križ ter se zahvalil slovenski mladini za njeno vneto sodelovanje, Bratuš iz Slatine, ki se je zahvalil g. Sunčiču za njegovo vneto delovanje, končno je še spregovoril g. Geratič iz Maribora kot zastopnik FKA. Godba je zaigrala »Povsod Boga«, slovesnost je bila končana.

Križ na Donački gori stoji, spomenik Kristusu Kralju. Najtežje je končano, nas vseh želja pa je, da še pristavimo zraven majhno kapelico, majhno cvetišče Kristusu Kralju. — Mladina, vzami še to stvar v svoje roke!

kreno se nam je priljubil ljudomili nastop našega Nadpastirja, a tudi Prevzvišenemu je tako ugajalo v naših romantičnih gorah, da je ostal dva dni med nami. — Prevzvišenemu je vneto delovanje našega župnika č. g. Franca Klasič tako dopadlo, da je istemu sedaj izročil župnijske Brežice. Dne 22. oktobra smo imeli od nadvse priljubljenega g. župnika ganljivo poslovlitev, zlasti mladina, Mar. družba in Ap. mož. Zastopnik mož je v poslovlilnem govoru med drugim rekel: Tri leta ste delovali med nami, za nas vse žrtvovali, bili duša verskega in gospodarskega življenja. Cerkevna posest, olupšave pri cerkvah, pred vsem pa nova cesta v Belevode vam pričajo v trajen spomin: storili ste, kar ni pred vami nihče dosegel in bi tudi brez vas najbrže nobeden. Vaše delo bo v korist in srečo naše župnije ter vseh, ki se vas bodo hvaležno spominjali! Iz srca želimo, da bi bilo delovanje g. župnika Klasič tudi v Brežicah spremljano z blagodejno srečo in obilnim božjim blagoslovom. Zapuščena čreda pa srčno želi zopet tako vnetega pastirja. — Šolski pouk v Belih vodah so poprej tu vedno opravljali župniki. 11. junija pa je začel z rednim šolskim poukom

kot prvi učitelj g. Tone Valenčak. Bele vode so se pomladile, ker je približno 60 odstotkov maljših izpod 14 let in je precej šolske mladine. — Začetkom aprila se je od nas poslovil spreten organist in pevovodja g. Ržmal Fr., ki je odšel v Zalec. Tudi na tem mestu mu želimo obilno uspeha. Za njim smo pa dobili že marsikaj, samo tega še ne, kar bi se lahko nazvalo: organist.

Selnica ob Dravi. V nedeljo, 4. novembra, se obhaja pri nas običajna »bratovska nedelja«, ki se ob njej zbere vsako leto v naši cerkvi prav mnogo vernikov iz raznih krajev Slovenske Štajerske. Pridite, da molite za lastno zveščanje in za dušni blagor rajnih!

Sv. Trojica v Slov. goricah. Na dan pogreba blagopokojnega Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Zedinitelja, dne 18. oktobra 1934, ob 8. uri se je vršila v župni cerkvi Sv. Trojice v Slov. gor. žalna služba božja, katere so se udeležili šola, oblasti, uradi in mnogo faranov. G. župnik p. Ernest Jenko je s prižnice prečital škofovo žalno okrožnico, v kateri v imenu vse lavant. škofije, škof s stolnim kapiteljem, duhovščina z vsem ljudstvom iz dna srca obsoja zločin, ki je z največjo žalostjo napolnil srca vseh zvestih državljanov in s studom ves omikani svet, izreka globoko odkritosrčno sožalje hudo preizkušeni kraljevski rodbini in prisega novomu kralju Nj. Vel. Petru II. vdanost in zvestobo. Pripomnil je še to, da naj bo ta grozni zločin prav vsem resen opomin, kam pripelje človeka nevera in apatir na zbrano ljudstvo, da vzgaja mladino v Kristusovem duhu, in duhu katoliške svete Cerkve, da se ne bodo več taki zločini ponavljali. Nato je g. župnik opravil slovesno sv. mašo s slovesno asistenco. Po sv. maši so se pred oltarjem in na koru menjaje prepevaje opravile predpisane molitve za blagopokojnega kralja in za Nj. Vel. kralja Petra II. Končano je zapel cerkveni pevski zbor Grilčanovo žalostinko za mešan zbor: »Jaz sem življenje in vstajenje«. — Po cerkveni žalni službi božji se je v dvorani g. E. Goloba vršilo žalno zborovanje, katerega so se udeležili farna duhovščina, oo. frančiškani, oblasti, uradi, šola, cerkvene in kulturne organizacije skupaj. Po prisegi vseh navzočih vdanosti in zvestobe novomu kralju Nj. Vel. Petru II. je cerkveni pevski moški zbor zapel »V'gred se po vrne« in narodno himno »Bože pravde«.

Sele pri Slovenjgradcu. Dne 25. oktobra je tu umrla po dolgem in hudem bolehanju žena bivšega našega župana Pavla Hovnik šele 34 let stara. Zalujočemu možu in sinčku izrekamo srčno sožalje! Blaga mati naj počiva v miru! — Letina je pri nas le bolj slaba in kriza pritiska zmerom huje. Nikjer denarja, les ne gre, živina nima cene. — Po snegu, ki je vsaj v spodnjem delu fare skopnel, imamo krasne jesenske dneve.

Bele vode. Morda mislite, da smo Belovodčani že utihnili, ker niste čitali od nas nič novic. Zato sedaj več skupaj. — Povodim birmovanja smo slovesno sprejeli prevz. g. knezoškofa dr. Tomažiča. Ob sprejemu je bila navzoča skoro vsa župnija ter so se škofu poklonile zlasti Marijina družba, Apostolstvo mož in šolska mladina. V petek dne 8. junija je bila pri Sv. Križu slovesna škofova sv. maša, katere za škofom Slomšekom še tu ni bilo. Dne 8. junija je bila sv. birna v Belih vodah. Is-

razlegali vreščeci bojni klici Indijancev, če je hotela zverjad uiti skozi gosti oklep prežeče smrti.

Med tem se je zbralo v zraku na tisoče roparskih ptic, od malih skobcev in sokolov do orlov in največjih jastrebcev mrharjev. Divje so vreščale ter čakale na manjšo divjačino. Zdaj pa zdaj se je spustilo iz zračne višine krilato telo liki puščica in v naslednjem trenutku se je že dvignilo s plenom v kljunu in med kremp-lji. Videl sem brkastega sera. Odnese! je v zračne višine dolgo kačo. Silovito se je oklepala jeklenega prijema, a ni ji uspelo, da bi se bila osvobodila.

50 indijanskih tekačev, ki so zanetili požar, je tekalo ob bregovih obeh rek ter preprečilo vsak obupen poskus bega v svobodo.

Zdajci je zajel plamen obsežen palmov gozd. V drevesnih kronah so viseli šopki posušenih listov. Komaj se je dotaknil ogenj prvega drevesa, že je bil v nekaj sekundah ves gozd v plamenih. Visoko so se poganjali ognjeni zublji. Divje prasketanje, pomešano z nešteti in raznolikimi glasovi obupane divjačine, mi je udarilo na uho. Zdaj je planila iz velikega gozda čreda jelenov. V naslednjem trenutku je pisknilo po zraku na desetine kopij, vmes truma streljic in v hipu so bile prve vste jelenov na

tleh. Ostali so se kakor na povelje razpršili na vse strani. Toda od povsod jih je čakala smrt v obliki kopij ter puščic. Nekaj jih je pridrvelo do reke, kjer so se zgrudili onemogli.

Iz plamenov se je izmotal velik jaguar, katerega je pregnjala ter podila tolpa psov. Z vso urnostjo je planil na najbližjega Indijanca in ga podrl na tla. Še nekaj dolgih skokov, še par prijemov krog debela in že se je skrila za debelo vejo pod menoj. Ozrl se je kvišku, spogledala sva se. Srečanje s človeškimi očmi ga je toliko preplašilo, da je zgubil ravnotežje in omahnil na tla. Bilo je prvič, da sem videl jaguarjeve oči prevzete od presenečenja in strahu. Pomeril sem iz samokresa, krogla mu je prebila glavo in po par obupnih skokih se je zvil v klopko in obležal mrtev.

Iz gozda so se pričele valiti skupine drugih živali. Najprej sta prisopihala dva rdečkasta volka. Sprejela ju je množica kopij in streljic. Z lisicami in šakali so opravili na pol že kar psi. Medvede mravljinčarje, katerih ne morejo za nič uporabiti, so pustili, da so se pognali v vodo, jo preplavali in se rešili na drugo obrežje.

A zdaj se požene iz gozda ogromna kača. Dober meter visoko se je dvigalo njeno telo. V silnih skokih se je sikajoč poganjala proti vodi.

Zalocna statistika.

Statistično je dokazano, da se potopi vsako 29. uro v morjih po celem svetu 1 ladja.

Podzemeljske votline.

Na južnem Angleškem, v Kentu, je vse polno podzemeljskih votlin. Votline težijo 27 m globoko pod zemljo in znaša njih skupna dolžina 33 km. V treh jamah ima prostora 80 tisoč oseb in jih uporabljajo za gojenje gob, ki se imenujejo »šampijoni«.

Papirnati Jakob.

V znanem londonskem predmestju Croydon živi čuden mož, kateremu pravijo papirnati Jakob. Je čudak. Ena njegovih posebnosti je tudi ta, da nosi čevlje in obleko iz papirja. Ze celih 12 let

Sv. Bolfank v Slov. goricah. Zares vsaj skromen spominek zasluži pok. Barbara Mohorič, kmetica iz Trnovske vasi, tudi v našem t. st. V prerani grob je legla nad vse dobra skrbna gospodinja, res vzor krščanske matere ter vneto pospeševaljica vsega lepega in dobrega. Da v ugledno Mohoričovo hišo prihajajo samo dobri gosti, namreč krščanski listi in knjige, je nemala zasluga pok. Barbare. Nad vse pa jo je dičila umetnost res prave in krščanske vzgoje svojih otrok, s katerimi jo je Bog z njenim dobrim, tudi vzor krščanskim možem obilo oblagodaril. Med 13 otroki jih živi še zdaj 9. Veliko pravega junaštva je pokazala v svoji dolgi in mučni bolezni, katero je res z angelško potrpežljivostjo prenašala. V svoji bolezni, parkrat prevedena s sv. zakramenti, je tudi na dan smrti v nedeljo dne 21. oktobra želela bit' pri sv. maši vsaj v duhu; saj se je v ta namen še sama pokrižala, ko je k začetku službe božje pozvonilo. Res blagor mu, ki v Gospodu umre! Izredno lep pogreb je dokazal, da je bila rajnica vsesplošno priljubljena v vsej bolfanski župniji. — V ponedeljek dne 22. oktobra pa je bila pokopana Marija Kramberger, prevžitkarica s Trnovskega vrha. Na jima da ljubi Jezus večni mir in pokoj!

Fram. Dne 27. septembra umrla mati Mariji Koren je sledila dne 24. oktobra Julijana Medved, Jergejeva gospodinja, še le v 36. letu življenja. Na srcu bolana je iskala rešitve v bolnišnici v Mariboru, pa je tam umrla in zapuščala potrtega moža s štirimi nedoraslimi otroci. V Gradišču je dne 25. t. m. umrl Simon Repnik v 88. letu. Kdo ne bi rad imel dobrega starčka, ki je vsako zimo na topli peči sedeč močil rožni venec, prebiral mašne in druge bukvice, vmes pa tudi kaj povedal iz davnih dni. Letos pa je začel vidno pešati, odložil je pipo tobaka in šel v večnost k svojemu patronu. Poleg teh še žaluje družina Štern-Encij v Morju za šestletnim Stankotom in Anton Mom na Planici za polletnim sinčkom. Dobri Bog jih vse tolaži, rajnim pa daj večni mir in pokoj!

Ptujska gora. Številni romarski shodi na Ptujski gori so bili v kljub težkim časom in trdovratni krizi precej povoljno obiskani. Pač dokaz, kako radi se zatekajo k ptujskogorski Materi božji, kjer vedo, da bodo gotovo dobili dušno ali telesno tolažbo. Nad vse krasen

je bil tabor otrok, katerega se je udeležilo nad 2000 malčkov iz cele dravskopoljske dekanije. Z mnogimi otroci so prihitali tudi starši na našo Ptujsko goro. Ves tabor otrok se je udeležil pobožnosti v cerkvi in med sv. mašo je ubrano prepeval otroški zbor. Za nastope izven cerkve jim je požrtvovalni organist Janko Mohorko pripravil lepo okrašen oder, raz katerega so deklamirali otroci in v svojih govorih povdarjali neomajno vero v Odrašenika sveta in zaupanje do Matere božje. Ker smo bili vse poletje v tako lepem razpoloženju, nas je še bolj pretresla vest, da je smrt potrkala na vrata našega g. šolskega upravitelja Simona Kerblerja in mu vzela edince Brankota, učenca I. razreda. Ko je to žalostno vest naznanil zvon iz ozkih lin ptujskogorskega zvonika, so zaplakali stari in mladi. Otroci, ljubitelji pokojnega Brankota, so venomer nosili cvetje, s katerim so posuli mrtvaški oder svojega sošolca. Če se je že vsa fara jokala nad lepim in dobrim otrokom, koliko bolj sta šela žalovala dobri oče in blaga mamica. Kako smo ljubili našega Brankota, je najbolj pokazal pogreb, katerega se je udeležilo vse učiteljstvo, šolski otroci, orožništvo, financarji, trgovci in gostilničarji ter člani raznih društev. Pogreb je vodil domači gospod župnik Fr. Zagoršek ob asistenci 4 duhovnikov. Pred šolo je zapel v slovo priljubljenemu Brankotu župnijski pevski zbor pod vodstvom organista g. J. Mohorka. Žalostinka »Vse kar živi na tem svetu« je še bolj pretresla naša srca. Polagoma se je pomikal sprevod med donečim petjem psalma »Usmili se me Bog« proti cerkvi. Po sv. maši je zopet zapel mešani zbor »Ne jokajtes. Pri odprtem grobu se je domači župnik v toplih in jedratih besedah poslovil od pokojnega. V imenu šolarjev je Pavla Jazbec, učenca IV. razreda, stopila pred grob in se od njega poslovila z lepimi besedami, ki so prešle v trikratni vzklík: »Z Bogom, Brankote! Nato je zapela šolska mladina pod vodstvom učiteljice Pavle Topolovec. Končno se je še enkrat oglašil cerkveni pevski zbor s pretresljivo žalostinko »Duša, kam te pot pelja?« Užalostnim staršem naše sožalje!

Križevci pri Ljutomeru. Naša učiteljica gđ. Gabriela Hercog je prestavljena od šole v Križevcih v Buče. Ko so zvedeli otroci, da jih

zapusti priljubljena učiteljica, so pri jokali iz šole. Kako srečne so bile one učenke, ki jim je bila učiteljica od I. do V. razreda! Bridko jo bodo pogrešala dekleta, katerim je bila izven šole učiteljica ročnih del in gospodinjstva. V srcih križevskih faranov živi ime blagopokojnega očeta g. nadučitelja Antona Hercoga, ki je umrl skoraj v šolskih klopih kot žrtev svojega idealnega poklica, v katerega se je zbral vživeti, v katerem je deloval za resnico in pravico. Sama njegova učenka gđ. Hercog je delovala po vzgledu svojega blagopokojnega očeta skozi 17 let. Ko je poučevala našo deco, si je pridobila vsa naša srca. Najlepša zahvala za vse, kar je gđ. učiteljica storila dobrega pri nas! Na skorajšnje svidenje!

Sv. Urban pri Ptuj. V nedeljo dne 14. oktobra smo položili k večnemu počitku g. Toplak Petra, zidarja in posestnika iz Grajenšaka. Dočakal je starost 62 let. Bolehal je več časa, večkrat spreviden s sv. zakramenti v miru Gospodovem zaspal. Zapušča žalujočo ženo ter osem otrok, v krščanskem duhu vzgojenih in deloma že preskrbljenih. Bil je zvest bralec krščanskih knjig in »Slovenskega gospodarja«, na katerega je bil naročen več kot 40 let. Njegovo priljubljenost pri ljudeh je pokazala smrt in pogreb. Na mrtvaškem odru je bil posut s cvetjem. Pogrebnege sprevoda se je udeležila velika množica ljudi. Ob odprtem grobu se je poslovil od rajnega z lepimi besedami gospod župnik Ivan Razbornik. Rajni naj počiva v miru! Žalujoči družini naše najiskrenejše sožalje!

Frankolovo. Umrla je nad vse ljubljena mati Frančiška Polenšak po kratki in mučni bolezni, okrepcana s sv. zakramenti. Žalujoči rodbini naše sožalje!

Sv. Frančišek v Gornji Savinjski dolini. O društvu jeruzalemskega osla nekaj besed! Na smihelsko nedeljo se je vršila služba božja pri podružni cerkvi sv. Mihaela v Radmirju. V tem času je imelo društvo jeruzalemskega osla svojo sejo kar zunaj cerkve med svetim opravilom. Bilo je nekaj fantov pa tudi mož. Ali bi ne bilo boljše, da bi taki ljudje bili doma in ne dajali slabih vzgledov drugim ljudem? Vrh tega ne bi poškodovali obleke in obuvala, posebno tisti, ki pridejo bolj daleč s hribov. Pravijo, da se pri drugovercih,

ni imel na sebi drugega kakor papir. On trdi, da je papir veliko bolj zdrav nego sukno in obleče vsak dan novo papirnato srajco.

Čuden način pokopavanja mrtvih

je vladal nekoč pri Tunguzih visoko na severu Azije. Mrtvega so položili v njegovih najlepših oblačilih v zaboj in tega so obesili med dve bolj skupaj stoječi drevesi. Samo lovske predmete rajnega so zakopali v zemljo pod omenjeni zaboj.

Lepa navada pri starih Rimljanih.

Če je bil kak imenitnik v starem Rimu povabljen v goste, je nesel pred njim suženj servieto. Te serviete ni

poslane strelice so jo zgrešile, dosegla je vodo in odplavala.

Med opisano morijo je zajela zemljo noč. Tu in tam še smukne iz gozda, ki ni več gozd nego pogorišče, kaka žival v smrt. Toda kmalu poneha vse — — —

Preko sto komadov najizdatnejše divjačine in nešteto manjših komadov je vrgel ta lov. Za naše pojme je pogon po opisanem načinu nekaj strašnega. Indijanci bi brez njega ne mogli živeti. Nekaj mesecev trajajoča deževna doba spremeni celo pokrajino v močvirje. Kakor že omenjeno, je ta čas za Indijanca čas brezdelja in bogznaj, kako bi ga pretolkel, če ne bi prirejal na jesen takih lovov.

Indijanski lov je bil nam opomin, da bode treba vzeti pot pod noge ter urno naprej, sicer bo začelo liti iz neba, predno smo na cilju.

Opustili smo misel, da bi se mudili dalje časa med Indijanci in prisostovali njihovim lovskim praznikom. Podali smo se naprej v koraku, pusteč reko Rio Kuluene ob desni. Noči, v katerih smo razpostavljali straže, so potekle mirno. Konji in mule so imele dovolj paše. Koruzni zdrob smo lahko hranili za pozneje. Brez posebnih doživljajev smo se približali po dnevih reki Rio Ksingu, koje struga je bila na mestih

tako globoka, da je sešla voda konjem preko hrbta. Prtljago smo morali raztovoriti in na naših plečih prenesti na drugo okrežje.

Rio Ksingu je bila po napovedi največja reka, katero bi naj srečali na poti proti zlatim zakladom.

Zopet so minuli dnevi. Solnce je vzšlo ter zatonilo, dan je zamenjal noč in še vedno nismo bili pri prvem vodopadu, katerih je videl belohočec na poti v zlato poljano štiri in je pustil usno poročilo o njih Indijancem.

Lepega dne smo le čuli bobnenje ter šumenje padajočih vodnih mas. Reka Rio Ksingu se je upala precej globoko v enem skoku preko skalovja. Bili smo na kraju, kjer pošilja velika reka svoje vode prvič v globine.

Polni upanja smo romali naprej. Na večer istega dne nam je udarjalo pod šotor na uho hromenje drugega vodopada, katerega smo dosegli drugi dan in po preteku nekaj ur še tretjega.

Čisto sigurno smo bili na prvi poti. Minuli so dnevi. Po dnevu zopet samo solnce in v noči nemi mesec.

Konečno nas je vzdramil iz enoličnosti votel odmev četrtega ter zadnjega vodopada. Cilj našega potovanja ni mogel biti več daleč.

Približali smo se gričem, odkoder smo lah-

ki niso naše vere, kaj takega ne dogaja. Ko je danes toliko društev razpuščenih, bi bilo primerno in potrebno, da se predvsem tudi to društvo razpusti.

Sv. Ema. Redka svečanost. Pretekli mesec se je vršila pri Sv. Emi velika cerkvena slovesnost. Po prizadevanju našega vnetega dušnega pastirja župnika Čepina se je ustanovila Marijina družba za šentemsko župnijo. Ob tej priliki so nas obiskali in navdušili bratje Hrvati iz Vinagore in Pršlina. Z g. župnikom Vukino so prišle članice Marijine družbe, križarji in križarice in precej romarjev. Prišla je tudi cerkvena godba vinagorska in pevci pod vodstvom pevovodja g. Kastruna, kateri so mnogo doprinesli k proslavi velikega Marijinega praznika. Želimo, da bi besede cerkvenega govornika g. kaplana Rančigaja padla na rodovitna tla ter da bi Marijina družba vrlo napredovala. Po cerkveni svečanosti se je popoldne slovesno blagoslovila prenovljena kapela Lurške Devlice, sv. Urbana in sv. Janeza Evang. 30 let je preteklo, da je bila cerkev pozidana. Blagoslovitev je izvršil domači g. župnik v navzočnosti gospodov iz Vinagore. Po slovesni blagoslovitvi so izpregovorili spodbudne besede domači g. župnik, cerkveni ključarji, gospa Žnidarčec kot predsednica vinagorskega društva sv. Elizabete in predsednica domače Marijine družbe. Nazadnje so zapeli pesem v zahvalo Lurški Devlici. Dne 7. oktobra smo slovesno obhajali rožnovensko nedeljo se pomočjo g. Sunčiča od Sv. Krža. Izprosi naj nam Marija Rožnovenska pomoč v sedanjih težkih časih

Bizzijsko. Tihno je dne 19. t. m. slavil v krogu svojih najdražjih svoj 73. rojstni dan naš priljubljeni in spoštovani trgovec g. Martin Frece. Primerno je, da se ga ob tej priliki spomni tudi »Slovenski gospodar« kot svojega naročnika in moža, ki lahko res s ponosom zre v svojo preteklost. Gospod jubilent Martin je še vedno kakor je bil: mož žive vere, mož jeklen, odločen, ki se ne boji postaviti se tudi javno za vero in Boga, mož ljubezniv, dobrohoten, ki ima za vsakogar dober nasvet; mož krepek in čil, vedno vesel in poln humorja, šegav in dovtipen. Danes uživa ob strani svoje ljubljene soproge svoj zaslužen pokoj. Vse življenje je bil mož dela tako v družini, trgovini, kakor

tudi v javnosti. O tem pričajo danes sadovi njegovega dela: res dobro katoliško vzgojeni in lepo preskrbljeni otroci, veliko posestvo in red sv. Save ter Jugoslovanske krene! Dal lj. Bo, gospodu Martinu zdrav, vesel in čil — 80. rojstni dan! — Vinska letina pri nas je nekaj boljše od lanske. Mnogi imajo pa celo manj. Pač pa dobra kapljica je! Žalostno je sedaj le to, da se kupci tako malo oglašajo! Treba je denarja, ljudje bi radi prodali, kupcev pa ni od nikoder . . .

Pišce. Bilo je pretekli pondeljek. V St. Petru pod Svetimi gorami je bil sejem sv. Urše. Na sejmu se je podal tudi naš mesar g. Štruel s sinom Ivanom, šolarjem II. razreda. Na sejmu sta kupila kravo, katero je na vrvi vodil sin Ivan. V svoji nepreviđenosti si je vrv navil okrog roke. Med potjo se krava splašila, podere Ivana in ga vleče precej daleč po kameniti poti. Ko so pa ljudje kravo ukrotili, se jim je nudił grozen prizor. Ivan Štruel je bil ves potolčen, opraskan z razbito glavo — mrtev. Lahko si mislimo žalost očeta in še bolj matere, ko je zaznala za strašno nesrečo. Ob obilni udeležbi šolarjev smo v sredo potem Ivana položili k večnemu počitku. Otroci so mu zapeli »Pomladi vse se veseli«, gospod župnik pa mu je spregovoril v srce segajoče slovo. Dragi Ivan! Žalosten je bil konec tvojega zemeljskega življenja, toda mi upamo, da sedaj že uživaš veselje pri Bogu. Ali prosiš ljubega Boga, da v žalosti uteši tvojega očeta, mater, brate in sestre ter nas vse. Prosi pa Ga tudi, da se enkrat vsi pri Njem snidemo. — Tudi mi Piščani bi radi postali svetovno znani in se s celim svetom pogovarjali. Upamo, da se nam ta želja kmalu izpolni. Poštni uslužbenci namreč z vsó paro napeljujejo iz Brezice k nam telefon. Pravijo, da bo naprava že kmalu dana v promet. Živijo! — Veste, gospod urednik, naš Fricl je svoj boljši polovici sedaj, ko je ozdravel, že čez glavo zrastel. Sicer pa je njegova boljša polovica korajžna, da se ga nič ne boji. Zadnjič se ga je kar dejansko lotila, ko je nekaj rogovillil. Pa jih je pošteno skupil. Ves zaripel je postal v obraz in tudi marsikateri las je odšel z njegove glave. Tudi njegovi pomagači, ki so mu v sili priskočili na pomoč, so jih pošteno skupili. In sedaj ga misli boljša polovica, če se ne bo unesel, še s pomagači vred spraviti na »ričete«. Ha-ha-ha!

Sv. Rupert nad Laškim. Tudi naše ljudstvo je globoko pretresla strašna vest o nasilni smrti našega preljubega vladarja. Povsod so ljudje žalovali za tako nenadno odvzetim nam državnim očetom. V četrtek dne 18. oktobra smo imeli v župnijski cerkvi žalno službo božjo. Razven šolarjev so mnogoštevilni župljani napolnili cerkev, kjer se je najprej v primer-nem govoru pojasnil vzrok te žalne slavnosti; nato je bila žalna sv. maša za večni mir preminulega vladarja, konečno molitve, kakor jih je odredil šk. ordinarijat. V tihi žalosti so verniki zapustili hišo božjo z iskreno prošnjo, naj Bog da duši viteškega kralja večni mir, Jugoslavijo pa čuva! — Sneg dne 16. oktobra je tukaj napravil na sadnem drevju ogromno škodo, ki se ceni na stotisoče. Ravno najlepše mlado drevje je največ trpelo; dasiravno so ljudje povsod takoj hiteli v sadonosnike ter otesavali mokri sneg, se vendar ni dala zabraniti velikanska škoda; mnogo dreves je naravnost razklanih ali polomljenih do zadnje veje. Tako je kmet vedno večji siromak. Sedaj se spravlja že zima v deželo, treba je obleke in obutelji, davke zahtevajo oblasti, a denarja ni! Sadja nismo imeli, vina v teh krajih ni, lesa nihče noče. Sedaj tiščimo s pitanimi svinjami v Laško, Celje in Sv. Jurij, a mezarji se naravnost norčujejo z nami, ko nam ponujajo 5 Din za kg, a glavo mora kmet-vzrejevalec še vzeti nazaj, meso pa je po 14 Din v mesnici!

Iz zagrebške torbe. Zagreb je vedno kot veliko mravljišče. Kakor živa reka drve ljudje na vse kraje in vsak čas. Samo od dveh do petih zjutraj so ulice prazne, sedaj ko nima svet denarja, da bi potnil kavarne. Pa se v tem vrvežu vendar pozna, da je pričelo šolsko leto. Nekaj tisoč akademikov že zaleže. Tudi naši slovenski postavijo svoje število. Manj kot 200 jih ni nobeno leto v Zagrebu. Predvsem so na kmetijskem in na živinozdravniškem oddelku, ker teh v Ljubljani ni. — Kako pa živi tak študent? Z dobrimi denarji se dobro živi! Dober študent pa nima dobrega denarja, zato pa ima celo zimo pasje dneve. To je prava umetnost, prebiti se skozi celi mesec z 250 dinarji. Pa se naredi tudi to. Seveda: zajtrka nič, večerja le ob pomembnejših prilikah. Ve-

ko pregledali pokrajino daleč naprej. Videli smo, kako se vijuga reka Rio Ksingu južno-vzhodno, mesto da bi nadaljevala pot proti severu. Kakor daleč je seglo oko samo stepa in liki ribje oko čisto nebo.

Naslednje jutro smo zapustili reko ter se podali v levo smer.

Prekoračili smo več manjših vod in smo trčili ponovno na gričevje pred nami. Pri pogledu na verigo nizkih holmcev nas je oplazovala zla slutnja, če nismo mogoče zgrešili smer. Ti-le hribčki pred nami niso mogli biti pogorje, katera je označil pri Indijancih umrli belokožec kot edino pravo smer.

Že tukaj smo naleteli povsod na zlate sledi. Zemlja po teh neraziskanih stepah hrani pod seboj neizmerna zlata bogastva.

Zagledali smo pred seboj reko, koje tok ni zaznamovan na nobenem zemljevidu. Počasivali svoje vode in v njeni strugi smo našli precej zlatih zrn.

Pet dni smo se vlekli ob tej reki, šesti dan smo jo prekoračili ter potovali naravnost naprej. Pred nami je zrasla veriga razsekanega hribovja. Po stepi so silili proti pogorju potoki. Vsekakor smo imeli jedva en dan do cilja. Preiskal sem tla, po katerih se je pomikala naša karavana. Povsod najbolj očiti znaki, da bomo

zadeli vsak čas na tako dolgo iskano obljubljeno — zlato deželo! V počasnem koraku smo se porivali do cilja, ki se nam ni mogel več skriti in je bilo izključeno, da bi ga zgrešili. Pretrpeli smo veliko na dolgem — dolgem potovanju, bili na koncu romanja brez posebnih žrtev in v za-vesti, da se je posrečilo le nam, kar se drugim ni, ker se niso lotili odkritja suhega zlata po načrtu in s pomočjo dobro preskrbljene ekspedicije.

Še predno se je pomaknila naša karavana navkreber, odkoder smo hoteli uživati razgled po zlatih poljanah, smo srečali ne stepi človeški okostnjak . . . Na belih kosteh ni bilo nikakega znaka, da bi bila žrtev ubita, ustreljena ali raztrgana od jaguarja. Mogoče je zadela reveža prav na cilju bogznaj kako mučnega tavanja smrt vsled kačjega pika. Nismo se na videz veliko zmenili za svarilno najdbo človeških kosti, vendar v naših srcih je zaključeval sum: Kaj, če ne bo dolina zlata poleg zakladov — smrt tudi za nas! Pomikali smo se molče naprej in prikorecali na vrh. Pod nami nas je vabila kotanjasta dolina. Njena dolžina je znašala dobrih 30 km, širina gotovo nad 20 km. Njeno dno je bilo peščeno.

Dalje sledi.

nikdar prinesel služabnik prazne domov, ampak je bila polna raznih jestvin. Večkrat so pošiljali v Rimu gosti od poječin svojim ženam in prijateljem na dom razne sladkarije.

Labudi

so uživali nekoč v Angliji posebno varstvo. Vsi ti od pesnikov toliko opevani ptici so bili last kralja, kjerkoli so se nahajali. Če je kedó ubil labuda, je zapadel smrti.

Udarci človeškega srca.

Človeško srce udari na minuto 75krat, v 1 uri 4500krat, v 1 dnevu 108.000krat, v 1 tednu 756.000krat, v 1 mesecu 3.240.000krat in v 1 letu 39.312.000krat.